

พระราชบัญญัติ
ว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตการประมงไทย
พุทธศักราช ๒๕๕๒

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล
คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร
ลงวันที่ ๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐)
อาทิตย์ ทิพอภา
พล.อ. เจ้าพระยาพิชเยนทร โยธิน
ตราไว้ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๒
เป็นปีที่ ๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตการประมงไทย ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตการประมงไทย พุทธศักราช ๒๕๕๒”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ ๗ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒ เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ตั้งแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิจับสัตว์น้ำในเขตจับสัตว์น้ำสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๗ และพระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิจับสัตว์น้ำในเขตจับสัตว์น้ำสยาม แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๘

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“การประมง” หมายความว่า การจับสัตว์น้ำด้วยเครื่องมือหรือวิธีอย่างหนึ่งอย่างใดในที่แห่งหนึ่งแห่งใด ในเขตการประมงไทย รวมทั้งการใช้เรือทำการจับสัตว์น้ำ หรือเป็นพาหนะไปทำการจับสัตว์น้ำด้วย

“เขตการประมงไทย” หมายความว่า เขตน่านน้ำไทยหรือน่านน้ำอื่นใด ซึ่งประเทศไทยใช้อ้อยหรือมีสิทธิที่จะใช้ต่อไปในการจับสัตว์น้ำ โดยที่น่านน้ำเหล่านั้นปรากฏโดยทั่วไปว่ามีขอบเขตตามกฎหมายท้องถิ่น หรือ ธรรมเนียมประเพณี หรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ หรือตามสนธิสัญญา หรือด้วยประการใด ๆ

“เรือ” หมายความว่า ยานพาหนะทางน้ำทุกชนิด

“ผู้ควบคุมเรือ” หมายความว่าถึง นายเรือ สรั่ง ไต้ก๋ง นายท้าย คนถือท้าย หรือบุคคลอื่นใดผู้มีหน้าที่บังคับเรือและรับผิดชอบในเรือ แต่ไม่หมายความถึงผู้นำร่อง

“คนต่างด้าว” หมายความว่าถึงคนต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนคนต่างด้าว

“รัฐมนตรี” หมายความว่าถึงรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่าถึงพนักงานประมงกรมการจังหวัด กรมการอำเภอ เจ้าท่า พนักงานศุลกากร ผู้บังคับการเรือ หรือผู้บังคับบัญชาหน่วยทหารแห่งราชนาวีและเจ้าพนักงานอื่น ๆ ซึ่งรัฐมนตรีได้แต่งตั้งขึ้นเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตสำหรับทำการประมงให้แก่

(ก) คนต่างด้าวคนใดคนหนึ่ง หรือ

(ข) ห้างหุ้นส่วนสามัญใดๆ เว้นแต่ผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมดมีสัญชาติไทย หรือ

(ค) ห้างหุ้นส่วนจำกัดใดๆ เว้นแต่ผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมดซึ่งต้องรับผิดชอบร่วมกันโดยไม่จำกัดจำนวน มีสัญชาติไทยและทุนของห้างหุ้นส่วนนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละสิบ ต้องเป็นของบุคคลธรรมดาซึ่งมีสัญชาติไทย หรือ

(ง) บริษัทจำกัดใดๆ เว้นแต่กรรมการส่วนมากมีสัญชาติไทย และทุนของบริษัทนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละสิบ ต้องเป็นของบุคคลธรรมดา ซึ่งมีสัญชาติไทย และบริษัทนั้นต้องไม่มีข้อบังคับอนุญาตให้ออกหุ้นผู้ถือ

ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่มีสิทธิได้รับอนุญาตดังกล่าวนี้ต้องจดทะเบียนตามกฎหมายไทย มีสำนักงานใหญ่ของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทตั้งอยู่ในราชอาณาจักรไทยด้วย

มาตรา ๕ ทวิ การอนุญาตให้คนต่างด้าวทำหน้าที่เป็นลูกเรือในเรือประมงได้ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว

ให้ผู้ได้รับอนุญาตตามวรรคหนึ่งเป็นลูกเรือทำการประมงได้ และบทบัญญัติมาตรา ๗ (๒) มิให้นำมาใช้บังคับถ้ามีการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ คำว่าลูกเรือตามวรรคหนึ่งหมายความว่า คนที่มีหน้าที่ประจำอยู่ในเรือ แต่ไม่รวมถึงผู้ควบคุมเรือ

มาตรา ๖ ถ้าบุคคลหรือห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทใดได้รับใบอนุญาตสำหรับทำการประมงไปแล้ว ภายหลังตกเป็นผู้ไม่มีสิทธิได้รับใบอนุญาตสำหรับทำการประมงตามความในมาตรา ๕ ให้บุคคลหรือผู้จัดการห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้นแล้วแต่กรณี แจ้งให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตทราบภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่บุคคลหรือห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้นตกเป็นผู้ไม่มีสิทธิดังที่กล่าวแล้ว และให้ส่งคืนใบอนุญาตไปยังเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตพร้อมกันด้วย ในกรณีเช่นนี้ให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตชดเชาใบอนุญาตนั้นเสีย

มาตรา ๗ นอกจากจะมีความตกลงกับต่างประเทศเป็นอย่างอื่น ห้ามมิให้ใช้เรือต่อไปนี้ทำการประมงในเขตการประมงไทย

(๑) เรือที่มีสัญชาติต่างประเทศ หรือเรือที่เป็นของคนต่างด้าว หรือของนิติบุคคลที่มีสัญชาติต่างประเทศ

(๒) เรือสยามซึ่งมีคนประจำเรือไม่ได้อยู่ในฐานะใดๆ เป็นคนต่างด้าวรวมอยู่ด้วย

^๒ มาตรา ๕ ทวิ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตการประมงไทย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๙

แต่คนต่างด้าวผู้ได้อาศัยอยู่ในประเทศไทย เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปี ก่อนวันที่ ๒๔ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗ ย่อมเป็นคนประจำเรือสยามสำหรับทำการประมงได้ถ้าหากคนต่างด้าวนั้นได้จดทะเบียน และปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนคนต่างด้าว และรวมกันไม่มากกว่าร้อยละสิบห้าแห่งจำนวน คนประจำเรือ

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ มิให้ถือว่าคนประจำเรือเป็นคนต่างด้าว ถ้าหากคนต่างด้าวนั้น เป็นครูสอนวิชาการประมงซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากรัฐบาลให้ทำการสอนในโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนประชาบาล หรือเทศบาล ในกรณีที่เป็นครูโรงเรียนประชาบาลหรือเทศบาลต้องไม่เกินโรงเรียนละห้าคน และต้องได้รับอนุญาต จากรัฐมนตรีหรือเจ้าหน้าที่ซึ่งรัฐมนตรีได้แต่งตั้งเพื่อการนั้น

มาตรา ๘ บุคคลผู้ทำการประมงโดยใช้เรือในเขตการประมงไทย ต้องมีใบอนุญาตที่ได้รับสำหรับ ทำการประมงประจำไปกับเรือด้วยในขณะที่ทำการประมง

มาตรา ๙ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจที่จะตรวจและค้นเรือลำหนึ่งลำใดที่ใช้หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่า ได้ใช้ในการประมงโดยละเมิดต่อพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจยึดเครื่องมือที่ใช้ในการประมง เอกสารและวัตถุอื่นใด อันพึงใช้เป็นพยานหลักฐานในการกระทำผิดต่อพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งสัตว์น้ำที่พบอยู่ในเรือ อันควรสงสัยว่าได้จับ ในเขตการประมงไทยด้วย

มาตรา ๑๐ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับและยึดเรือที่ได้กระทำผิด หรือมีเหตุอันควรสงสัย ว่าได้กระทำผิดต่อพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจที่จะพ่วงเรือนั้น หรือบังคับให้ผู้ควบคุมเรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อนำไปยังท่าเรือที่ใกล้ที่สุด ซึ่งเหมาะแก่การที่จะสอบสวนหรือทำการอย่างอื่นเพื่อฟ้องร้องตามกฎหมาย

การสอบสวนความผิดอาญาตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้กระทำการจับกุมหรือ สั่งให้จับกุนั้น มีอำนาจทำการสอบสวนได้

เรือที่ได้ใช้การกระทำผิดต่อพระราชบัญญัตินี้ เครื่องมือจับสัตว์น้ำอย่างหนึ่งอย่างใด และสัตว์น้ำ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าจับได้ในเขตการประมงไทยที่พบอยู่ในเรือที่กล่าวานั้น ให้ศาลมีอำนาจริบเสียได้

มาตรา ๑๑^๑ ถ้ามีการใช้เรือทำการประมงหรือพยายามทำการประมงในเขตการประมงไทยโดยฝ่าฝืน บทแห่งพระราชบัญญัตินี้ เจ้าของเรือซึ่งอยู่ในเรือขณะที่มีการฝ่าฝืน หรือผู้ควบคุมเรือในกรณีที่เจ้าของเรือไม่อยู่ในเรือ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท

ถ้าไม่มีตัวเจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือ หรือไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นเจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือ ให้ถือว่าคนประจำเรือทุกคนซึ่งอยู่ในเรือขณะที่มีการฝ่าฝืน มีความผิดต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนรู้เห็นหรือยินยอมด้วยในการกระทำนั้น

มาตรา ๑๑ ทวิ^๒ คนต่างด้าวผู้ใดทำหน้าที่เป็นลูกเรือในเรือประมงในเขตการประมงไทย โดยมีใบอนุญาตตามมาตรา ๕ ทวิ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหกหมื่นบาท

มาตรา ๑๒ ผู้ใดทำการละเมิดต่อมาตรา ๖ หรือมาตรา ๘ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน สองร้อยบาท

^๑ มาตรา ๑๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตการประมงไทย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๙

^๒ มาตรา ๑๑ ทวิ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตการประมงไทย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๙

มาตรา ๑๓ การฟ้องคดีตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานอัยการสังกัดกรมอัยการ หรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารซึ่งรัฐมนตรีได้ตั้งขึ้นให้มีอำนาจและหน้าที่ฟ้องได้ด้วย

การตั้งเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารให้มีอำนาจและหน้าที่ตามความในวรรคก่อน ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่และออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

บทบัญญัติเฉพาะกาล

มาตรา ๑๕ คนต่างด้าวผู้ได้รับอนุญาตสำหรับการประมงอยู่แล้วในวันใช้พระราชบัญญัตินี้ จะทำการประมงต่อไปเท่าที่ได้รับอนุญาต และจะขอต่อใบอนุญาตอีกก็ได้ภายในกำหนดเวลาไม่เกินห้าปี นับแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้ ถ้าผู้นั้นมิได้ฝ่าฝืนบทบัญญัติใดๆ แห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นว่าด้วยการประมง หรือกฎกระทรวงซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่นนั้น

ในกรณีอนุญาตให้ทำการประมงในน้ำเค็มตลอดปีนั้น ห้ามมิให้นำกำหนดเวลาดังกล่าวในวรรคก่อน มาใช้บังคับ

คนต่างด้าวมีสิทธิตามความในสองวรรคก่อน ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายมีสิทธิใช้เรือของตนทำการประมง ตามที่ตนได้รับอนุญาตนั้นได้ ในเมื่อคนประจำเรือไม่ว่าอยู่ในฐานะใดๆ เป็นคนสัญชาติไทย หรือถ้ามีคนต่างด้าว รวมอยู่ด้วยก็ต้องไม่มากกว่าร้อยละสิบห้าแห่งจำนวนคนประจำเรือ และคนต่างด้าวนั้นจะต้องเป็นบุคคล ตามที่กล่าวในมาตรา ๗ วรรค ๒ ด้วย ในกรณีเช่นนี้ห้ามมิให้นำความในมาตรา ๗ (๑) มาใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากในปัจจุบันมีการขาดแคลนแรงงานไทย ในการทำหน้าที่เป็นลูกเรือในเรือประมง ซึ่งทำให้มีผลกระทบต่อสถานะเศรษฐกิจของประเทศ สมควรส่งเสริมให้มีแรงงาน สำหรับการประมงมากขึ้น โดยผ่อนผันให้คนต่างด้าวซึ่งประสงค์จะทำหน้าที่เป็นลูกเรือในเรือประมง ในเขตการประมงไทยสามารถทำหน้าที่ดังกล่าวได้ ประกอบกับความผิดที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติว่าด้วย สิทธิการประมงในเขตการประมงไทย พุทธศักราช ๒๕๕๒ บางกรณีไม่มีการกำหนดโทษไว้และบางกรณีมีอัตราโทษ ไม่เหมาะสม สมควรกำหนดโทษและแก้ไขเพิ่มเติมอัตราโทษให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้